

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3135/2024. (IV. 12.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.195/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Gáldi Nóra ügyvéd) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.195/2023/2. számú végzése, valamint a Fővárosi Törvényszék 107.K.703.880/2022/8. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, az Abtv. 43. § (1) bekezdésére figyelemmel. Álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék ítélete, illetve a kúriai végzés sérti az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésébe foglalt vallásszabadsághoz való jogát, valamint a VII. cikk (4) bekezdését, emellett az Alaptörvény XI. cikkében rögzített művelődéshez és oktatáshoz fűződő alapjogot, továbbá vele szemben a XV. cikk (2) bekezdése szerinti önkényes megkülönböztetést eredményez, és sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, valamint az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdésében foglalt jogait.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a következőképpen foglalható össze.
- [3] 2.1. Jelen ügy előzménye, hogy indítványozót a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény (a továbbiakban: Lvt.) alapján a bíróság 1990. július 13-án jogerőre emelkedett végzésével vette egyházként nyilvántartásba, majd a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Ehtv.) hatályba lépésekor, annak rendelkezései következtében 2012. január 1-jén nem kapott egyházi státuszt. Az Ehtv. 2012. január 1-jétől 2012. augusztus 31-ig hatályban volt 34. § (2) és (4) bekezdései értelmében az egyházakra vonatkozó nyilvántartást vezető, az egyházakkal való kapcsolattartás koordinációjáért felelős miniszterhez kérelmet benyújtó egyház az Ehtv. szerinti elismeréséről az Országgyűlés 2012. február 29-éig döntött, és amennyiben az elismerést valamely egyház tekintetében elutasította, akkor az egyház 2012. március 1-jétől alapcélként vallási tevékenységet végző egyesületnek minősült. Az utóbbi esetben a szervezet – továbbműködési szándék esetén – kezdeményezhette egyesületként való nyilvántartásba vételét (változásbejegyzési eljárást indíthatott), a bíróság által az Lvt. alapján (tehát egyházként) nyilvántartott adatait a változásbejegyzési eljárás befejezésével egyidejűleg törölni kellett. Az indítványozó fentiek szerinti kérelmét az Országgyűlés a 8/2012. (II. 29.) OGY határozatban (a továbbiakban: OGYh.) elutasította. Az Alkotmánybíróság a 6/2013. (III. 1.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) – többek között az indítványozó által benyújtott alkotmányjogi panasz alapján – megállapította, hogy az Ehtv. 2012. január 1-jétől 2012. augusztus 31-ig hatályos 34. § (2) és (4) bekezdései alaptörvény-ellenesek voltak, ezért azok hatályba lépésüktől kezdve nem alkalmazhatóak. A határozat indokolása rögzítette, hogy „a rendelkezések alapján elfogadott OGYh.-hoz és az Ehtv. közvetlenül hatályosult 34. § (4) bekezdéséhez joghatás nem fűződhet, azok alapján az OGYh. mellékletében megjelölt egyházak egyházi jogállásukat nem veszítették el, vallási egyesületté történő átalakulásuk nem kényszeríthető ki” (Abh., Indokolás [215]).
- [4] Az Abh. kihirdetését követően az Ehtv. módosítása folytán az érintett vallási közösségek számára 2013. szeptember 1-jei hatállyal lehetőségük nyílt arra, hogy a módosítás hatályba lépésétől számított 30 napon belüli jogvesztő határidőben kezdeményezzék egyházként történő elismerésüket. Az indítványozó az Országgyűlésnél 2014. július 11-én kezdeményezte az egyházként való elismerését, azonban a H/795. számú határozati javaslatról a bíróságok előtt vizsgálandó időszakig nem született döntés. Míg az Ehtv. 33. § (1) bekezdése 2019. április 15. napján hatályba lépett módosítása folytán ez a lehetőség megszűnt.

- [5] 2.2. A jelen alkotmányjogi panasz eljárás alapjául szolgáló eljárás konkrét előzményi ügyében az indítványozó (mint a közigazgatási jogvita felperese) – köznevelési közfeladatot ellátó nem állami intézményfenntartóként – 2022. szeptember 1-től 2022. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan 136 986 667 forint összegű működési támogatás megállapítása iránti kérelmet terjesztett elő, amelyet a Magyar Államkincstár Budapesti és Pest-megyei Igazgatósága (a továbbiakban: elsőfokú hatóság) BPM-ÁHI/5305-3/2022. iktatószámú határozatával kijavított BPM-ÁHI/5305-2/2022. iktatószámú határozatával elutasította.
- [6] A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes az ÖNKFO/469-2/2022. iktatószámú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolása szerint a felperes nem szerepel az Ehtv. mellékletében felsorolt bevett egyházak között, valamint nem olyan egyháznak a belső egyházi jogi személye, amely bevett egyház, így a Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről szóló 2021. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 42. § (1) bekezdés *b*) pontja, valamint a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 8.) Korm. rendelet 37/Q. §-a alapján, amely szerint működési támogatás kizárólag bevett egyház részére állapítható meg, valamint a Kvtv. 8. melléklet 1.5. pontjában nem nevesíti az indítványozót a bevett egyházak között, költségvetési támogatásra nem jogosult.
- [7] Az indítványozó mint felperes az alperes határozata ellen keresetet nyújtott be, amelyet a Fővárosi Törvényszék jogerős ítéletével elutasított. Ítéletét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 347. § (1) bekezdés *d*) pontja szerint rövidített indokolással hozta meg, rögzítve az általa megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét és nyilatkozatait, az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és a rövidített indokolás törvényi feltételeire történő utalást.
- [8] Az indítványozó mint felperes a jogerős ítélettel szemben, jogszabálysértésre hivatkozással, felülvizsgálati kérelemmel élt, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezése és az alperes új eljárás lefolytatására és az új határozat hozatalára utasítása, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítása iránt. Befogadási okként a Kp. 118. § (1) bekezdése *a*) pont *aa*) valamint *ab*) alpontjait jelölte meg. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzése a felperes felülvizsgálati kérelmének a befogadását megtagadta. Indokolásában – többek között – kitért arra, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdés *a*) pont *aa*) alpontja alapján a Kúria a felülvizsgálati kérelmet akkor fogadja be, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének vagy továbbfejlesztésének biztosítása miatt indokolt. Utalt továbbá arra, hogy a joggyakorlat egységének, illetve a joggyakorlat továbbfejlesztésének biztosítása mint befogadási okok elkülönülnek egymástól. Míg előbbi okról a bírói gyakorlat egységének hiányában, illetve a jogegység sérelme esetén van szó, utóbbi okra történő hivatkozásra akkor kerülhet sor, amennyiben a kialakult és egységes bírói gyakorlat a befogadási kérelemben megfogalmazott elvi okokból történő változtatása indokolt lehet, illetve olyan új jogkérdés merült fel a perben, amely a Kúria állásfoglalását igényli. Egyben megállapította, hogy a Kúria korábbi döntéseiben – a releváns tényállási elemek tekintetében – azonos tényállású, és azonos jogkérdésben már többször vizsgálta a felperesi hivatkozásokat, ezzel összefüggésben egységes gyakorlatot alakított ki, mely szerint az Alkotmánybíróság határozatai alapján a felperesi indítványozó nem tekinthető bevett egyháznak.
- [9] A Kúria kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvénynek az ügy megítélését illető releváns rendelkezései módosultak. Utalt a 3310/2018. (X. 16.) AB határozatban és a 3047/2019. (III. 14.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh2.) foglaltakra. Eszerint figyelembe kell venni az Alaptörvény változását is, azaz jelen esetben azt, hogy az Abh. után hatályba lépett az Alaptörvény negyedik módosítása, amely már sarkalatos törvényi elismeréshez kötötte az egyházi státuszt. Majd pedig – 2013. október 1-jén – hatályba lépett az Alaptörvény ötödik módosítása, amely a sarkalatos törvényben elismert egyházakat bevett egyházzá nevezte át. Amennyiben tehát az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvény releváns rendelkezése módosul, akkor a bírói döntés nem alapítható kizárólag a korábbi Abh-val való ellentétre, mivel a jogalkalmazónak figyelemmel kell lennie az Alaptörvény változására is (Abh2., Indokolás [22]) annak hatálya alatt.” Továbbá a 3047/2019. (III. 14.) AB határozatban az Alkotmánybíróság rávilágított arra, hogy: „Ha azonban az Alkotmánybíróság határozatának meghozatalát követően az Alaptörvény releváns rendelkezése módosul, akkor a bírói döntés megsemmisítésére nem kerülhet sor automatikusan a korábbi határozattal való ellentét alapján, hanem figyelembe kell venni az Alaptörvény változását is.”
- [10] A kúriai döntés indokolása kifejtette továbbá, hogy a jogerős ítélet a felperes egyházi jogállását a Kúria és az Alkotmánybíróság határozataival összhangban értékelte, a kialakult joggyakorlat figyelembevételével állapította meg, hogy a felperes nem minősül bevett egyháznak a működési támogatás igénylésekor és ennek megfelelően vizsgálta az alperes határozatának jogszerűségét. A Kúria végzésében mindezek alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság ítélete meghozatala során a Kúria joggyakorlatának megfelelően vizsgálta a keresetben ál-

lított jogsérelmet, a jogegység feltételezhető sérelme nem állt fenn. Míg a felülvizsgálati kérelemnek a felperes által hivatkozott társadalmi jelentőségére történő hivatkozással összefüggésben azt állapította meg, hogy a Kúria nem észlelte a felülvizsgálati kérelemben foglalt jogkérdések tömeges számban történő előfordulását. Emellett kitért arra is, hogy a jogerős ítélet vizsgálatát követően a Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pont ac), valamint ad) alpontjai és b) pontja szerinti befogadási okok alapján sem találta a felülvizsgálati kérelem befogadását szükségesnek.

- [11] 2.3. Az indítványozó – az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a Kúria végzése, valamint az elsőfokú bíróság jogerős ítélete (az indítvány tartalma szerint alaptörvény-ellenességének megállapítását, valamint) megsemmisítését kérte. A tényállás és a befogadhatósági feltételek rövid ismertetését követően kifejtette, hogy a Fővárosi Törvényszék ítélete, valamint a Kúria végzése sérti az indítványozó Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdésébe foglalt vallásszabadsághoz való jogát, valamint az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdését. Nézete szerint az Abh. alapján az indítványozó egyházi jogállását nem veszítette el, mely döntés *erga omnes* hatállyal bír, az mindenkire nézve kötelező, az indítványozó továbbra is egyháznak minősül. Utalt továbbá az indítványozó arra, hogy az eljáró hatóságok és a bíróságok a jogszabályokat az Alaptörvény 28. cikke és az Abtv. 39. § (1) bekezdése alapján nem értelmezhetik másként, mint ahogy azt az Alkotmánybíróság egy adott alapjog vonatkozásában már korábban értelmezte azokat. Ebből következően sérti az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése szerinti vallásszabadsághoz való jogát az a döntés, amely ettől eltérően értelmezi az Ehtv. és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, illetve a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) rendelkezéseit. Az indítvány azt is kifejtette, hogy a *contra legem* jogalkalmazás folytán a támadott kúriai végzés sérti továbbá az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését is, mivel egy mindenkire kötelező érvényű jogszabályt figyelmen kívül hagyott.
- [12] Az indítványozó egyben sérülni látta az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát annak folytán, hogy „az eljáró bíróság a sérelmezett ítéletet” az Abh.-ban foglaltak és az Abtv.-ben előírt kötelezettségek figyelmen kívül hagyásával hozta meg. Ezzel összefüggésben azt is kifejtette, tisztában van vele, hogy az Abh. meghozatala óta megváltozott a jogszabályi környezet: az Alaptörvény, az Ehtv., ezért a közigazgatási hatósági eljárásban az időközben bekövetkezett jogszabály-változásokra figyelemmel kell a hatóságnak az új határozatot meghoznia. Ettől függetlenül azonban az indítványozó szerint kiemelkedő fontossággal bír az a kérdés, hogy az Alkotmánybíróság határozatai mennyiben kötik az azt követően eljáró hatóságokat, illetve bíróságokat.
- [13] Álláspontja szerint az alperes határozata, továbbá a jogerős ítélet az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésébe ütköző önkényes megkülönböztetést eredményez. Álláspontja szerint az alkotmányellenes megkülönböztetés összehasonlítható – azonos csoportba tartozó – körben, a köznevelési intézmények fenntartói viszonylatában áll fenn. Az indítványozóval szemben hátrányos az a megkülönböztetés, amely a Kvtv. 42. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott működési támogatása való jogosultságát nem ismeri el. Érvelése szerint az önkényes megkülönböztetés elsődlegesen annak következtében állt elő, hogy a működési támogatás igénybevételének részletszabályait az ágazati jogszabályok, a köznevelési törvény, illetve annak végrehajtási rendelete tartalmazzák. E jogszabályoknak az Abh. szerinti módosítása nem történt meg, mely körülmény lehetőséget ad a jogalkalmazóknak arra, hogy az indítványozó működési támogatásra való jogosultságát elutasítsák. Emellett a kifogásolt döntések nézete szerint (közvetetten, a fenti jogsérelmek eredményeként, az indítványozó által kifejtett társadalmi feladatellátás tekintetében) csorbították a feladatellátás kedvezményezettjeinek az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdése szerinti, továbbá az Alaptörvény XI. cikkébe foglalt művelődéshez és oktatáshoz való jogát.
- [14] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése alapján befogadás visszautasítása esetén az Alkotmánybíróság rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [15] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján mindenekelőtt azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az indítvánnyal szemben támasztott törvényi követelményeknek. Erre nézve a következőket állapította meg.
- [16] 3.1. Az Abtv. 27. §-a alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott dön-

tés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.

- [17] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az alapügyben hozott törvényszéki ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte. Tekintettel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, a jelen alkotmányjogi panasz megítélése szempontjából az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az alapügy érdemében hozott döntésnek a törvényszéki jogerős ítélet tekinthető.
- [18] Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg {erre nézve lásd pl. 3095/2024. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [35]}.
- [19] Az indítványozó jelen ügyben a jogerős döntést alkotmányjogi panasszal határidőben nem támadta meg, ugyanakkor a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadását a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának ac), ad) alpontjai, valamint b) pontja szerinti befogadhatósági ok fenn nem állása miatt megtagadó végzése mérlegelési jogkörben hozott döntésnek minősül. Erre tekintettel a Kúria végzésén keresztül a jogerős törvényszéki döntés állított alaptörvény-ellenessége vizsgálható jelen eljárásban.
- [20] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó az indítványt határidőben nyújtotta be (az indítványozó részére a Kúria végzését 2023. november 10-én kézbesítették, míg alkotmányjogi panaszát a törvényszék útján elektronikusan 2024. január 9-én terjesztette elő). Az Abtv. 27. §-a alapján benyújtott indítvány a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.V.35.195/2023/2. számú végzése ellen került benyújtásra és az indítványozó a bírósági eljárást befejező, jogorvoslattal nem támadható döntésnek az alkotmányossági vizsgálatát kérte, amely ellen fellebbezésnek vagy további felülvizsgálatnak nincs helye, továbbá az indítványozó nagyobb részben az Alaptörvényben biztosított jogai sérelmére hivatkozott, ezért az alkotmányjogi panasz e tekintetben is megfelel az Abtv. 27. §-ában előírt követelményeknek. Az indítványozó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és érintettsége, mivel a közigazgatási jogvita iránt indított ügyben felperes volt, fennáll.
- [21] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése nem tartalmaz ugyanis az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot, így arra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozónak nincs lehetősége [lásd például: 3088/2020. (IV. 23.) AB határozat, Indokolás [21]; 3252/2019. (X. 30.) AB határozat, Indokolás [21]].
- [22] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának fentiekben említett törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó saját Alaptörvényben biztosított jogának sérelmére hivatkozzon. Ugyanakkor az indítványozó által hivatkozott és állított Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdésében és a XI. cikkeiben foglalt alapvető jogok sérelme a bírósági eljárásban valójában nem az indítványozó –, hanem (ahogy azt az indítványozó is állította) a feladatellátás kezdeményezettjeinek – Alaptörvényben biztosított jogát érintette, ezért az alkotmányjogi panasz ebben a részében szintén nem felel meg az Abtv. 27. §-ában előírt követelményeknek {ezzel összefüggésben lásd: 3532/2021. (XII. 13.) AB végzés, Indokolás [23]}.
- [23] 3.2. Az indítványi kérelem a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek ugyanakkor szintén csak részben tesz eleget. Az indítvány tartalmazza: a) azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokát (az indítványozó álláspontja szerint a kifogásolt bírói döntés több alapjogát is sérti); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírósági döntést; d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [VII. cikk (1) bekezdése, a XV. cikk (2) bekezdése, XXVIII. cikk (1) bekezdése]; e) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a támadott bírósági döntés alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt.
- [24] Ugyanakkor az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Alaptörvény VII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában az indítvány releváns, alkotmányjogi érvelést nem tartalmaz, ezért az nem felel meg a határozottság fent idézett Abtv. 52. § (1b) bekezdése b) pontjában foglaltaknak, ami az érdemi vizsgálat akadályát képezi.
- [25] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése vonatkozásában ugyan a hátrányos megkülönböztetésre vonatkozik, azonban az indítvány tartalma szerint azt valójában nem a bírói döntéssel, hanem a jogalkotó által alkotott jogszabályokkal összefüggés-

ben állította. Ezt az indítványozó anélkül tette, hogy erre vonatkozóan konkrét jogszabályi rendelkezést, valamint alkotmányjogilag releváns érvelést, alkotmányjogilag értékelhető indokolást, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszt előterjesztett volna. Mindezek hiányában az indítvány ezen részében nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében foglalt feltételeinek. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint önmagában annak állítása, hogy a támadott bírói döntés az indítványozók számára kedvezőtlen, még nem tekinthető alkotmányjogilag értékelhető indokolásnak, az indítvány érdemi elbírálásának pedig akadálya, ha az indítvány nem kapcsolja össze alkotmányjogilag értékelhető módon az Alaptörvény felhívott rendelkezését a támadott bírói döntéssel, illetőleg jogszabályi rendelkezéssel [például: 29/2021. (XI. 10.) AB határozat, Indokolás [21]]. Az alkotmányjogi panasz ezért ezen elemeiben szintén nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés a), b) és e) pontja követelményét.

- [26] 3.3. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30], illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]].
- [27] Az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelmét a bírósági döntések folytán abban látta, hogy azok döntéseik kialakítása során az Abh.-ban foglaltakat figyelmen kívül hagyták, így az abban foglaltaktól eltérő tartalmú jogértelmezés született. Mint azt az Alkotmánybíróság már számos döntésében kifejtette, az Alkotmánybíróság nem zárja ki, hogy „a *contra legem* jogalkalmazás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére vezessen [vesd össze például: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]]. Erre vonatkozó megállapításnak azonban csak kivételes esetben lehet helye – melyet az Alkotmánybíróság esetről esetre dönt el –, és a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája többek között csak akkor merülhet fel, ha a következő feltételek (nem feltétlenül) együttes fennállása megállapítható. Egyrészt a bíróság a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog mint eljárásjogi jellegű alapjog egy aspektusát, az indokolási kötelezettséget sértő módon nem indokolja meg, hogy az adott jogkérdésre irányadó, hatályos jogi normákat miért nem alkalmazta. Másrészt, ezzel párhuzamosan, ha a bíróság a jogkérdésre nyilvánvalóan vonatkozó jogi normákat nem veszi figyelembe. Harmadrészt, ha a bíróság döntését egy olyan bírósági joggyakorlatra alapítja, amelynek alapjául szolgáló jogi normákat a jogalkotó új jogi szabályozás elfogadásával és hatálybalépítésével összefüggésben kifejezetten hatályon kívül helyezett [20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [29]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlatában tehát a *contra legem* jogértelmezés és jogalkalmazás csak kivételesen alapozza meg az alaptörvényellenességet, mégpedig akkor, ha a *contra legem* jogalkalmazás egyben – a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatban foglalt feltételek fennállása esetén – alaptörvényellenesnek (*contra constitutionem*) minősül [lásd: 3280/2017. (XI. 2.) AB határozat, Indokolás [38]]” (Indokolás [39]–[40]).
- [28] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor rámutat arra, hogy a Kúria döntését az általa indokolásában felhívott Alaptörvény ötödik módosítását figyelembe véve, az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdésében foglaltakra, valamint az abban megjelölt és bemutatott alkotmánybírósági határozatokra figyelemmel hozta meg. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy hivatalból észlelte a felperes 2022-ben történt bejegyzett egyházként történő nyilvántartásba vételét. Ugyanakkor ez a tény nem változtat azon, hogy maga az Alaptörvény VII. cikk (4) bekezdése biztosítja, hogy az állam a nyilvántartásba vett egyházak közül csakis a bevett egyházak, mint az állammal együttműködésben részt vevő vallási közösségek számára biztosít sajátos jogosultságokat a közösségi célok elérésére szolgáló feladatokban való részvételük okán.
- [29] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi – vélt, vagy valós – jogsérelem orvoslása eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb eszközzel már nem orvosolható [lásd például: 3145/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [55]]. A jelen ügyben azonban ilyen kivételes, érdemi vizsgálatra okot adó körülmény nem merült fel. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként részletesen megindokolt, jogi érvekkel alátámasztott bírói döntés érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásban nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, továbbá nem tekinthető olyan alapvető alkot-

mányjogi jelentőségű kérdésnek, amelyet – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése esetleges összefüggéseire is tekintettel – az Alkotmánybíróság már ne vizsgált volna, így az indítványt erre nézve szintén nem találta befogadhatónak.

- [30] 4. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – tekintettel arra, hogy az alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)*, *b)* és *e)* pontjai, az Abtv. 27. §-, valamint az Abtv. 29. § követelményének, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is – az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2024. március 19.

Dr. Czine Ágnes s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Haszonicsné dr. Ádám Mária s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/166/2024.

